

a je nutné jej pravidelně odnášet na kompost. Lze to řešit zaškolením uklízečky, lepší variantou však je získat pro tuto činnost žáky školy.

Ke sběru je dobré použít odvětrávané koše, které umožňují odpařování přebytečné vlhkosti, minimalizuje se tak zapaření, tvorba výluhu a zápach. Odvětrávané koše lze vyložit papírem, nebo lze použít kompostovatelné sáčky. K dispozici jsou dnes na trhu kompostovatelné sáčky z kukuřičného škrobu

nebo kraftového papíru. Pro účely sběru biomateriálu ve škole doporučujeme použít sáčky z kraftového papíru, neboť jejich rozklad je rychlejší a lze je i vermikompostovat. Navíc při kompostování v místech, kde není školní zahrada a kde se tak kompostují jen zbytky sebrané z odvětrávaných košů, je velmi často potřeba k těmto materiálům doplňovat uhlíkatý materiál, aby kompostovací proces běžel správně. Papír jako uhlíkatý materiál tuto funkci plní.

Kompostování jako výzkum

Děti je možno do sběru biomateriálu a kompostování zapojit formou výzkumné činnosti, kde děti sledují celý cyklus rozkladu materiálu. Mohou pozorovat, co všechno se do kompostu dává, život v kompostu, mohou měřit pH a teplotu kompostu a diskutovat o příčinách změny teploty a pH a o významu života v kompostu.

Pro sledování života v kompostu lze využít lupokelímky. Pro sledování organismů

CO SE ZANEDBANÝM KOMPOSTEM?

Překopávání či přehazování kompostu zní jako namáhavá činnost, do které se nikomu zrovna dvakrát nechce. Věřte ale, že minimálně jednou za rok (na jaře nebo na podzim) by se měl každý kompost překopat. V tomto článku se dozvíte A) jak a za B) proč.

Na obrázku č. 1 vidíte jednodemorový kompostér Jery, do kterého byl odkládán materiál převážně ze zahrady, čímž veškerá péče skončila. Po roce a půl, kdy obsahu kompostéru nevěnoval nikdo nejmenší pozornost, jsme se rozhodli, že mu pomůžeme, aby se proces kompostování řádně nastartoval. Po vysunutí stěn kompostéru jsme našli zcela suchý, navrstvený a slepený materiál, držící pevně svůj tvar. Bez našeho zásahu by v téměř nezměněném stavu mohl stát dalších pár let, ale my jsme kompostér přesunuli o kousek dál, na nové místo, a dali se do práce. Pokud máte jen jednodemorový kompostér, musíte ho přemístit a postavit vedle, stejně jako my. Výhodou dvoukomorových kompostérů je právě druhá komora, připravená na ukládání přehazovaného materiálu.

Promíchat dusík, vodu a uhlík

Ideálním časem na přehazování kompostu je jaro, léto nebo podzim, kdy máme k dispozici čerstvě posekanou trávu. Tráva je na rozdíl od suché hromady plně uhlíku velmi bohatá na dusík a plná vody. Při kompostování je tedy důležité promíchatvat hnědý, suchý materiál bohatý na uhlík (dřevní štěpka, suché listy, suchá tráva, piliny, šišky...) s materiálem zeleným bohatým na dusík (čerstvá tráva, slupky z ovoce a zeleniny, slepičí trus...), jen tak vznikne vhodné prostředí

pro činnost mikroorganismů, které urychlí rozklad odumřelé organické hmoty.

V našem případě jsme použili tři kolečka posekané trávy (zhruba na naplněný 1 kubík). Do spodu nově založené hromady je vhodné dát větvičky, aby se mezi zemí a hromadou vytvořil prostor pro vzduch a živočichy. Postupně materiál promícháváme a volně vrstevíme do prázdné komory. Slepence vrstvy se snažíme rozrušit, aby se k nim dostala vlhkost, bakterie i vzduch. S čerstvě posekanou travou množství nabyde, ale po pár dnech výška kompostu opět klesne řádově o desítky cm. Směle tedy můžeme navrstvit materiál až nad okraj kompostéru.

Co se děje dál?

S čerstvě posekanou travou se dostává do hromady vlhkost a přehazováním kyslík. Vytvoří se tak ideální prostředí pro život bakterií, které se okamžitě mohou začít množit a rozkládat připravený materiál. Již druhý nebo třetí den můžeme pozorovat, jak se celá hromada začíná prohřívat.

Teplota se postupně zvyšuje a kolem pátého dne může dosáhnout až 65–70 °C. Takto zvýšená teplota může v kompostu vydržet i několik dní. Při této horké fázi tlení dochází k uvolnění živin z mrtvých rostlinných těl, při další fázi jsou pak následně živiny zabudovány do „humusového komplexu“. Kompost ve druhé fázi má hnědou barvu a drobtovitou strukturu. Vlivem vysoké teploty dochází k tzv. hygienizaci, při které se snižuje klíčivost semen, ničí plísňe a další patogenní organismy.

Po těchto dvou fázích přichází fáze třetí, při které kompost

PŘEKOPÁNÍ ZANEDBANÉHO KOMPOSTU

TAKHLE TO OPRAVDU V KOMPOSTÉRU NEMÁ VYPADAT :)

1. STÁČÍ PŘIDAT POSEKANOU TRÁVU

2. A DOBRĚ PROMÍCHÁT S OBSAHEM KOMPOSTU

3. A JE HOTOVO!

4. KOMPOSTUJ.CZ

zraje, živiny jsou pevně navázány v humusu. Nakonec můžeme kompost přesít přes síto a oddělit ještě nerozložené zbytky, které vrátíme do některé z právě plněných komor. Pro inspiraci, jak na kompost, si můžete prohlédnout největší galerie kompostů na www.misskompost.cz.

Ing. Kateřina Koubová, koordinátorka odborných aktivit Kompostuj.cz
Foto: Ekodomov, z. s.

